

ת"פ 20858/12/12 - רשות העתיקות - ירושלים נגד מחמד נתשה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 20858-12-12 רשות העתיקות - ירושלים נ' נתשה

לפני כבוד השופטת חנה מרים לומפ
בעניין: רשות העתיקות - ירושלים

המאשימה

נגד

מחמד נתשה

הנאשם

החלטה

רקע

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, בעבירה של איסור פעולות באתר עתיקות ללא אישור לפי סעיף 29(א) בצרופ סעיף 37(ב) לחוק העתיקות התשל"ח-1978 (להלן: "**חוק העתיקות**"). הצדדים הסכימו שיתקבל תסקיר בעניינו של הנאשם שלאחריו יטענו הצדדים לעונש באופן חופשי הן בשאלת ההרשעה והן בשאלת העונש.

2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי במהלך שנת 2010 שכר הנאשם חנות הממוקמת בתוך מבנה עתיק, ברחוב עלא א-דין 13 בעיר העתיקה בירושלים (להלן: "**העיר העתיקה**"), כשהמבנה הוא בעל ערך מונומנטלי מהתקופה הממלוכית (להלן: "**הנכס**"). העיר העתיקה הוכרזה כאתר עתיקות מיום 31.8.67. ביולי 2010 הנאשם פרץ הנאשם פתח בקיר הנכס בחלק הפונה לרחוב ללא קבלת אישור מאת מנהל רשות העתיקות והרס חלק מהנכס.

תסקיר שירות המבחן

3. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם בן 31, נשוי ואב לשני ילדים בגילאים 3 ו-5 ומתגורר בעיר העתיקה. הנאשם הוא בן למשפחה המתפקדת באופן נורמטיבי. הנאשם עוסק כעצמאי מזה כ-4 שנים ובבעלותו חנות צעצועים בעיר בעתיקה (להלן: "**החנות**"). הנאשם סיים 12 שנות לימוד, למד הנדסת מחשבים במכללת אורט וכן סיים קורס ניהול רשתות. בכדי לממן את לימודיו עבד הנאשם בניקיון בבית חולים הדסה עין כרם, בבתי מלון שונים וכן בחברת "בזק" כנציג מכירות. לאחר שלא מצא עבודה בתחום המחשבים פתח הנאשם את החנות בנכס מושא כתב האישום. הנאשם מסר כי מצבו הכלכלי יציב אולם ברצונו למצוא עבודה המתאימה לכישוריו. כמו כן הדגיש הנאשם את תחושת הסיפוק שחש בשל ההצלחה בלימודיו למרות המצב הכלכלי הירוד של המשפחה בה גדל.

4. אשר לביצוע העבירה. הנאשם המעיט באחריותו לביצועה ומסר כי קיבל אישור בעל פה מהפקח מטעם רשות העתיקות (להלן: "**הפקח**") לעבודות אשר ביצע בחנות. הנאשם הבין את טעותו בקבלת אישור מהפקח בעל פה ולא בכתב. הנאשם השליך את ביצוע העבירה לפיטוריו מחברת בזק, אשר הביאו אותו לפתיחת החנות.

5. קצינת המבחן ציינה כי זוהי הפעם הראשונה בה הנאשם מעורב בפלילים וההליך הפלילי היווה עבורו גורם מרתיע ומציב גבולות. קצינת המבחן המליצה לבטל את הרשעת הנאשם, שכן לנאשם דימוי עצמי חיובי כאדם נורמטיבי ומצליח והרשעתו תפגע בכך, וכן המליצה להטיל על הנאשם צו של"צ.

טענות הצדדים

6. למעשה הצדדים אינם חלוקים בשאלת העונש שיש להטיל על הנאשם, אלא חלוקים הם בשאלה האם יש להותיר את הרשעת הנאשם על כנה או שמא יש לבטל את הרשעת הנאשם.

7. ב"כ המאשימה טענה כי מעשיו של הנאשם פוגעים בערכים של שמירה על מורשת ההיסטוריה של מדינת ישראל וכן שמירה על נכסי הלאום למען הדורות הבאים. עוד הוסיפה ב"כ המאשימה כי פגיעה בעתיקות היא מכת מדינה אשר מוחקת דפים שלמים מההיסטוריה הישראלית, כאשר כל פגיעה בעתיקות היא בלתי הפיכה ובלתי ניתנת לשחזור. הנאשם ביצע את העבירה מתוך כסף ורצון להתעשר על ידי הנגשת חנותו לעוברים ושבים. עוד טענה ב"כ המאשימה כי הנאשם נטל אחריות חלקית למעשיו בהטלת האשמה על גורמים חיצוניים כגון פיטוריו מחברת בזק. עוד טענה המאשימה שלנאשם לא ניתן אישור בעל פה ועל בית המשפט להתעלם מטענה זו שלא עולה מעובדות כתב האישום המתוקן. ב"כ המאשימה הדגישה כי מכל מקום דרישת הכתב איננה מהותית, שכן עבודה באתר עתיקות מחויבת בפיקוח ארכיאולוגי כדי להימנע מפגיעה בעתיקות.

8. בא כוח המאשימה סברה שאין לקבל את המלצת שירות המבחן באשר לביטול ההרשעה וזאת נוכח הסיכון להישנות העבירה, נוכח גילו של הנאשם שהיה בעת ביצוע העבירה בגיר המודע למעשיו, ונוכח העדר פגיעה משמעותית בשיקומו של הנאשם.

9. ב"כ הנאשם ביקש מבית המשפט לאמץ את המלצת שירות המבחן שלא להרשיע את הנאשם וטען כי הלכת כתב מתקיימת בעניינו של הנאשם, שכן לדידו האינטרס הציבורי במקרה זה לא ייפגע אם הנאשם לא יורשע, וזאת נוכח טיב העבירה ונסיבותיה, קרי כי המדובר בעבירה מסוג עוון כאשר אשמו של הנאשם נמוך, בעוד שהרשעתו של הנאשם תפגע בו באופן קונקרטי, זאת נוכח רצונו לגשת למכרזים בחברת הדואר וביטוח לאומי בהתאם לכישוריו המקצועיים.

10. אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, ציין ב"כ הנאשם כי הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי, משכיל, ללא עבר פלילי, אשר טעה לחשוב שאין צורך באישור בכתב לפתיחת הפתח בחנות, הנאשם התחרט על המעשים ולקח עליהם אחריות.

שאלת ההרשעה

11. בבוא בית המשפט לחרוג מהכלל לפיו יש להרשיע נאשם בפלילים על בית המשפט לבחון על פי הלכת כתב רע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** הצטברותם של שני תנאים. התנאי הראשון הוא כי סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים לחרוג מהכלל לפיו יש להרשיע נאשם בפלילים, וזאת מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. שנית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. בהקשר זה יוער כי לדידי ככל שמדרג העבירה ונסיבותיה חמורים יותר, כך גם על היקף הראיות הנדרשות כדי לבסס את הטענה לפגיעה חמורה בשיקום להיות משמעותי יותר.

12. העונש הקבוע לצד העבירה בה הורשע הנאשם הוא עד שלוש שנות מאסר, מדובר בעבירה מסוג עוון

ונסיבות ביצוע העבירה אינן במדרג חומרה גבוהה, וזאת בהתחשב בכך שהנאשם סבר כי פעל כדין. מדובר בהריסה של חלק מהנכס, כאשר הנאשם פרץ פתח בקיר הנכס. כמו כן, התרשמות שירות המבחן היא כי ההליך הפלילי היווה גורם מרתיע ומציב גבולות עבור הנאשם, דבר המוכיח כי התכלית ההרתעתית אינה נפגעת.

13. יחד עם זאת, אין מדובר בעבירה פשוטה, הערך החברתי המוגן בעבירה הוא הגנה על נכסי תרבות ומורשת. פגיעה באתרי עתיקות מהווה הרס מורשתה ותרבותה של ארץ ישראל, לעיתים באופן בלתי הפיך.

14. ברם, מן הראוי לתת את הדעת לנסיבות לקולא, לכך שהנאשם נשוי ואב לשני ילדים, בעל השכלה גבוהה, ללא עבר פלילי וזוהי מעידתו היחידה בפלילים, אין מדובר בדפוס התנהגות עברייני כרוני והוא הביע חרטתו על המעשה, הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי ומשקיע מאמצים בפרנסת משפחתו ובהתפתחותו האישית ונראה כי ההליך הפלילי עצמו היווה עבורו גורם עונשי מרתיע, כמו כן העבירה בוצעה בשנת 2010 ומאז לא נפתחו לו תיקים נוספים.

15. מבלי להקל ראש בחומרת העבירה ובפגיעה במבנה המונטומנטלי ומאחר שאני סבורה כי מדובר בנסיבות ביצוע עבירה במדרג חומרה שאינו גבוה, ובהינתן עברו הנקי של הנאשם, נסיבותיו האישיות, חרטתו הכנה והאמיתית וכן חלוף הזמן מאז האירוע, הרי שהנאשם עומד בתנאי הראשון של הלכת כתב.

16. נותרה השאלה, האם טענותיו של הנאשם בדבר הפגיעה בהגשת מועמדותו למכרזים בחברת דואר וביטוח לאומי, מהווה פגיעה קונקרטית בפרנסתו וכך בשיקומו של הנאשם ויש בה כדי להצדיק חריגה מהכלל לפיה יש להרשיע נאשם בפלילים.

17. אמנם מתסקיר שירות המבחן עולה כי לא תיגרם פגיעה קונקרטית בפרנסתו של הנאשם, אולם הנאשם הביע את רצונו למצוא עבודה המתאימה יותר לכישורים שרכש בלימודיו ובעבודתו בבזק. משום שמדרג העבירה ונסיבותיה אינן חמורות, כך גם היקף הראיות הנדרשות כדי לבסס את הטענה לפגיעה חמורה בשיקום יכול להיות נמוך יותר.

18. לפיכך שוכנעתי כי בנסיבות העניין הרשעתו של הנאשם תפגע בשיקומו כנדרש בהלכת כתב, ואשר על כן מצאתי לקבל את המלצת שירות המבחן ולבטל את הרשעתו של הנאשם.

העונש המתאים

19. הצדדים לא היו חלוקים בשאלה זו וסמכו ידיהם על המלצת שירות המבחן. מאחר שלא ניתן להטיל קנס ללא הרשעת הנאשם, מצאתי לנכון להגדיל את היקף שעות השל"צ עליו המליץ שירות המבחן.

20. אשר על כן אני מטילה על הנאשם לבצע שירות לתועלת הציבור, בהיקף של 250 שעות, במסגרת "קידום נוער" בתפקיד עבודה משרדית בהתאם לתוכנית שירות המבחן. אם יהא צורך לשנות את מקום ההשמה, יבצע שירות המבחן את השינוי, וידווח על כך לבית המשפט.

21. הנאשם מוזהר כי אם לא יבצע את צו השל"צ ידון עונשו מחדש לרבות הרשעתו.

המזכירות תשלח ההחלטה לב"כ הצדדים ולשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ט חשוון תשע"ו, 01 נובמבר 2015, בהעדר הצדדים.